Nasionale Landbou-jeugskou

HANDLEIDING VIR TOYOTA SA NASIONALE JEUGSKOU-AFSLAERS

TOYOTA SA

2024

1. Wat is ’n veiling?

’n Veiling is die proses om goedere te koop en te verkoop, deur daarop te bie en dit aan die hoogste bieër (koper) te verkoop. Items wat op ’n veiling te koop aangebied word, sluit in vee, oudhede, huise, ens.

Geregistreerde bieërs (kopers) ding teen mekaar mee, met elke bod wat hoër is as die vorige bod. Die afslaer besluit oor die grootte van die bodsverhogings (inkremente). Sodra ’n item te koop aangebied word, sal die afslaer teen ’n relatief lae prys begin om ’n goeie aantal bieërs te lok.

Voordat ’n veiling begin, kry kopers die geleentheid om die produkte wat te koop is te besigtig. Kopers moet ook registreer om aan die veiling deel te neem. By registrasie kry hulle ’n kopernommer wat hulle tydens die veiling sal gebruik.

2. Moet ’n afslaer gekwalifiseerd wees?

Nee, ’n spesifieke kwalifikasie is nie nodig nie, alhoewel die bywoning van ’n afslaerskool sal help om talent, tegniek, ens. te bevorder. Wat noodsaaklik is, is kennis van die bedryf waarin jy as afslaer wil werk.

Lewendehawe afslaers moet byvoorbeeld kennis hê van al die verskillende spesies en rasse. Opleiding en kennis benodig, sluit in:

- Interras-beoordelingskursusse.
- Rasklassifikasiekursusse. (Let daarop dat daar ’n verskil is tussen klassifikasie en gradering: klassifikasie hou verband met karkaskwaliteit en gradering met die vleis self.)
- Teelbeleide, teel- en rasstandaarde van elke ras.
- Produksiewaardes van die verskillende rasse en hul betekenis.

3. Spesiale eienskappe (kenmerke) van ’n goeie lewendehawe-afslaer

Gebruik die volgende skakel vir ’n interessante artikel oor die kenmerke van ’n top lewendehawe-afslaer: https://agriorbit.com/the-hallmarks-of-a-top-auctioneer/

Die volgende is ’n opsomming van die artikel en ander inligtingsbronne:

- Uitsonderlike kommunikasievaardighede.
- Uitgebreide mark-/industriekennis.
- Goeie energie/positiewe gesindheid.
- Mensekennis.
- Bereidwilligheid om hard te werk (afslaers begin onder en moet hul pad opwerk).
- Spanwerkvaardighede.
- Klantgeoriënteerde fokus.
- Selfvertroue.
- Konflikoplossingsvaardighede.
- Sterk en innemende persoonlikheid.
- Goeie, sterk stem.
- Praat ritmies.
- Aandag aan detail.
- Vertroud wees met die diere.
- Netjiese voorkoms.

4. Persoonlike voorkoms

Persoonlike voorkoms is baie belangrik vir ’n afslaer. Sal jy iemand vertrou en baie geld spandeer om iets te koop van iemand wat vuil en slordig lyk? Onnetheid lyk onbetroubaar, en jy wil betroubaar wees. Daarom:

- Dra ’n netjiese hemp (knoophemp, lang- of kortmou).
- Netjiese denimbroek met ’n belt.
- Steek jou hemp in.
- Netjiese skoene (geen rubber stewels of tekkies).

- Kam jou hare.
- 'n Skoon en oop gesig is 'n gesig wat jy kan vertrou. Geen stoppels nie!

5. Inleiding en benadering

Begin die veiling deur jouself voor te stel. Neem die kopers deur die reëls, bepalings en voorwaardes van die veiling. Dui ook die verkoopsvoorwaardes aan, byvoorbeeld alle bieërs moet geregistreer wees en indien hulle nie geregistreer het nie, kan hul dit by die kantoor/ontvangs doen.

Verkoopsvoorwaardes sluit ook in dat niemand diere mag oplaai en van die perseel verwyder sonder om hul rekening te betaal nie. Laai instruksies word tydens die inleiding gegee.

Tydens jou bekendstelling sal jy ook aandui dat al die diere deur 'n veearts nagegaan is en oor die nodige gesondheidsertifikate beskik, soos deur die wet vereis word. Wanneer kopers hul rekening na die veiling betaal, moet hulle die gesondheidsertifikate van die diere by die veilingorganiseerders kry. Geen diere mag die perseel verlaat sonder hierdie sertifikate nie en geen diere mag sonder hierdie sertifikate op 'n veiling verkoop word nie.

Teen die einde van jou inleiding sal jy die bodverhogings aankondig en verduidelik hoe jy die bod gaan verhoog. Let daarop dat, namate die prys hoër word, jou bodverhogings sal toeneem. Byvoorbeeld, vanaf R100 tot R1 000 sal jou bodinkremente in honderde toeneem. Vanaf R1 000 tot R10 000 sal jou bodverhogings met R500 toeneem en so aan. Dit is vir jou om te besluit, maar dit is goed om 'n formule te hê wat by die meeste veilings vir jou sal werk.

6. Stem en stemtoon

Die manier waarop jy jou stem gebruik, is belangrik en daar is verskeie faktore om te oorweeg:

- Moenie te vinnig praat nie! Praat liewer 'n bietjie stadiger, sodat mense jou behoorlik kan hoor en verstaan wat jy sê. As hulle nie kan hoor wat jy sê nie, sal hulle nie op items kan bie nie.
- Beheer jou stem. Oefen dit voor 'n spieël.
- Maak seker dat jy duidelik praat. Behoorlike uitspraak is baie belangrik.
- Konsentreer om die ritme en tempo van jou stemtoon konstant te hou.
- Maak seker dat jou stem by 'n natuurlike toonhoogte bly – moenie te hard praat nie en moenie jou stem verander om anders te klink nie. Dit sal jou stembande onder spanning plaas en probleme veroorsaak, veral as jy 'n lang veiling voor jou het.

7. Wat behels 'n afslaer se werk?

'n Afslaer se hooftaak is om geld vir sy/haar kliënte te maak en kwaliteit produkte aan die kopers te verskaf.

Afgesien van die bekendstelling van elke dier wat op 'n veiling verkoop moet word, kan 'n afslaer se werk ook die volgende pligte insluit:

- Adverteer die veiling om soveel as moontlik kopers te lok.
- Ontmoeting met verkopers voor die veiling om die diere wat te koop aangebied word, te bespreek.
- Beoordeel die diere om beginbod te bereken.
- Toekenning van lotnommers.
- Staan kopers by om hul behoeftes te identifiseer en hulle te adviseur oor watter diere die beste by hul behoeftes sal pas.
- Die uitvoer van die nodige administrasie en papierwerk voor, tydens en na die veiling.
- Versekering van biosekuriteit by veilings.

8. Wette waarvan lewendehawe-afslaers, kopers en verkopers bewus moet wees

Gebruik die volgende skakels om deur die wette te lees en jouself daarvan te vergewis:

8.1 Wet op Landbouprodukte-agente, 1992 (Wet 12 van 1992)

https://www.gov.za/documents/agricultural-produce-agents-act

8.2 Wet op Veediefstal, 1959 (Wet 57 van 1959)
https://www.gov.za/documents/stock-theft-act-3-jul-1959-0000

8.3 Wet op Diere-identifikasie, 2002 (Wet 6 van 2002)
https://www.gov.za/documents/animal-identification-act

8.4 Wet op Dieresiektes, 1984 (Wet 35 van 1984)
https://www.gov.za/documents/animal-diseases-act-12-mar-2015-1128

Hier is 'n lys van beheerde en aanmeldbare siektes waarvan alle afslaers deeglik bewus moet wees om die verspreiding van siektes te voorkom, aangesien dit ernstige gevolge vir die hele bedryf inhou (dink aan die gevolge van bek-en-klouseer):

- https://nahf.co.za/controlled-and-notifiable-diseases/
- https://www.angoras.co.za/page/summary_of_livestock_disease_for_south_africa_report_for_august_2014

8.5 Wet op Verbruikersbeskerming, 2008 (Wet 68 van 2008)
https://www.gov.za/documents/consumer-protection-act

9. Basiese afslaersterminologie

Die Suid-Afrikaanse Professionele Afslaersvereniging het 'n volledige lys van basiese afslaersterminologie op hul webwerf beskikbaar. Gebruik hierdie skakel om jouself van die termes te vergewis:
https://www.sapaa.co.za/2017/02/11/auction-terms-and-definitions/

10. Lewendehawe-kennis

10.1 Verskillende spesies en rasse

Daar is verskeie spesies en rasse waarmee afslaers te doen het. Die volgende is 'n lys van spesies en rasse in Suid-Afrika. Goeie kennis van hierdie spesies en hul eienskappe is noodsaaklik vir goeie afslaers.

GROOTVEE	KLEINVEE
Vleisbeeste:	**Bokke:**
Afrikaner	Angora/vesel
Brahman	Britse Alpine-melkbok
Dexter	Kalahari Red
Drakensberger	SA Boerbok
Hugenoot	Saanen-melkbok
Limousin	Toggenburg-melkbok
PinZyl	
Santa Gertrudis	**Skape:**
Senepol	**Wolskape**
Simbra	Merino
Simmentaler	
	Vleisskape
Melkbeeste:	Swartkop-dorper
Holstein	Wit Dorper
Jersey	Ile de France
Perde:	**Dubbeldoel-skape**
Gasheer provinsie sal vooraf sê watter ras beskikbaar is vir die veiling	Dohne-merino
	Merino-landskaap
	SA Vleismerino

STATIES	
Pluimvee **Sier- en wedvlugduiwe** **Konyne** Gasheer provinsie sal vooraf sê watter dier en ras beskikbaar is vir die veiling	

Gasheer provinsie moet die lotte wat opgeveil gaan word, vooraf bepaal en aan deelnemers deurgee.

10.2 Kommersiële- vs stoetdiere

Die belangrikste verskil tussen stoet- en kommersiële diere is dat stoeterye baie meer tyd en aandag aan detail verg, aangesien hierdie diere gebruik word om ander stoet- en kommersiële kuddes te verbeter. Stoeterye sal geboorte- en prestasierekords van elke dier hê, saam met rekords van hul ouers en nageslag. Dit is relevant vir veilings.

Stoetdiere is oor die algemeen duurder as kommersiële diere vanweë die stoetteler se belegging in genetika. Daarom word hulle op verskillende maniere op veilings verkoop.

Kommersiële diere mag in groepe verkoop word, en die prys waarop 'n bod geneem word, is die prys per dier. As die bod byvoorbeeld op R15 000 gesluit word, beteken dit dat die koper R15 000 per dier betaal vir 'n groep van vyf diere (met ander woorde, R75 000).

Kommersiële diere (speenkalwers en lammers) mag ook teen prys per kilogram verkoop word.

10.3 Vleispryse

'n Belangrike bedryfsaspek waarmee jy op hoogte moet bly, is vleispryse, aangesien kommersiële veilings deur hierdie pryse beïnvloed kan word. Vleispryse word weekliks aangepas. Daar is verskeie bronne waar jy die nuutste vleispryse kan dophou. Gebruik die skakel vir 'n voorbeeld: https://agriorbit.com/rooivleispryse-red-meat-prices-2/

Die prys waarteen 'n speenkalf verkoop word, sal byvoorbeeld deur die markprys per kilogram (die markverwante prys) bepaal word.

Vleispryse is ook baie belangrik vir karkasveilings.

11. Werkswinkel

- Studente wat aan die kompetisie wil deelneem, moet 11-14 of 15-18 jaar oud wees.
- 'n Werkswinkel kan gehou word by 'n afslaer van die betrokke area:
  - Praat kortliks met die studente om hulle bewus te maak van afslaer as 'n beroep, wat dit behels en watter opleiding en/of ondervinding nodig is.
  - Hy/sy moet leiding gee oor die moets en moenies vir die opveil van 'n lot of lotte, wat belangrik is om in ag te neem wanneer 'n dier opgeveil word, hoe om jou stem te gebruik, ritme te hou, spraak, ens.
  - Praktiese voorbeelde en oefeninge word aangemoedig.
- Daarna mag studente meeding.
- Elke student moet twee lotte opveil – vir die informele en formele rondtes sal die lotte afhang van en onderhewig wees aan die diere wat by die skou beskikbaar is.
- Ideaal gesproke sou ons egter daarvan hou as die lotte verskillende spesies is, byvoorbeeld lot 1, grootvee en lot 2 kleinvee of 'n statiese dier. (Gasheer provinsie sal dit bepaal.)
- Studente sal elk vyf minute gegun word om hul twee lotte op te veil. (Neem kennis dat die toegekende tyd kan verander indien enige van die betrokke afslaers dit nodig ag.)
- Die betrokke onderwyser/afslaer/Plaas Media-verteenwoordiger sal die deelnemers op die vasgestelde puntestaat beoordeel. (Neem kennis dat pryse slegs aan die wenners van die formele kompetisie-rondtes waar Plaas Media betrokke is, gegee sal word.) Die vasgestelde puntestaat is ook onderhewig aan verandering vir die formele kompetisie-rondtes, sou enige van die betrokke afslaers dit nodig ag.

12. Puntestaat/kriteria vir beoordeling

	Beoordeling van	Punt	Tel uit	Opmerking
1	**Voorkoms** Is die deelnemer netjies geklee, verstaan hy/sy die belangrikheid van hierdie indruk?		10	
2	**Inleiding en benadering** Het die deelnemer voorberei vir die informele kompetisie en navorsing gedoen oor die diere wat opgeveil word?		10	
3	**Stem** Helderheid, beheer, ritme, betrokkenheid.		10	
4	**Afslaerseienskappe** Selfvertroue, persoonlikheid, professionele gedrag		10	
5	**Lewendehawe-kennis** Het die deelnemer die diere nagevors en het hy/sy basiese skoolvlak-kennis van lewendehawe?		10	
6	**Vermoë** (daadwerklike pogings) om die hoogste bod te kry, bod op te jaag.		10	
7	**Algehele indruk van tegniek en nakoming van reëls** Het die deelnemer by die tydsbeperking gehou? Het die deelnemer albei lotte opgeveil?		10	
8	**Begrip van werkswinkelinligting** Het die deelnemer begrip getoon van die inligting verskaf tydens die werkswinkel?		15	
9	**Toepassing van werkswinkelinligting** Het die deelnemer die inligting wat verskaf is tydens die werkswinkel toegepas?		15	
	TOTAAL		**100**	